

# SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četr leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četr leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četr leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

## V Ljubljani 11. sept.

Nij ga menda sitnejšega posla, nego bojevati se z nepoštenim in zvičajnim nasprotnikom, kakor imamo mi dva: prvič ustavoverni organ tukajšnjih nemškutarjev, drugič naše slovenske klerikalne liste, ki se oba objedata ob nas. Nehvaležen posel bi bil, spuščati se s tacimi protivniki v globočja razpravljanja, torej naj le kratko konstatujemo njih izjave. „Laib. Tagblatt“ prinaša v sredo triumfovalni članek, kakor je polahki zmagi komandiranih vladnih volilcev dober kup. Pod naslovom „Das war kein Meisterstück Octavio“\*) sumniči naše svobodoljubje, naš namen, in na koncu onim, ki hočejo verovati (in c. kr. možgani, kakor od le-téh odvisni, marsikaj morajo verjeti), da edina liberalna stranka je le ustavoverna. No, da; hvaljenje konfiskacij, zatiranje vsega slovanskega, češki chabrus, prestavljanje uradnikov na zadnjo mejo Avstrije ako narodno volijo, teroriziranje učiteljev ako ne nemškujajo, to je slavni liberalizem ustavovorne stranke! Za to pa tudi za vsakoršne opomine in neprošene poduke o svobodoljubji od te strani ne maramo. Naša stranka nij vzrasla iz birokratov in tujih naseljencev, nego iz mladine domačega, avtohtonega naroda, in utrdila ter okrepila se bode kljubu momentannim našim pobitjem, katera nas ne uničujejo, nego naša prizadevanja podvojujejo.

A kaj hočemo reči, če vidimo iz „Novic“ in iz farovškega lista, da se i ti Slovenci še veseló, ka smo propali, samo, ker je bil enoglasno postavljeni kandidat liberalen Slo-

\*) Temeljiti Nemci ljubljanskega „Tagbl.“ niti svojega Schillerja ne znajo, ali so pa oholi dovolj, da ga popravljajo, kajti v Wallensteinu se nekje pravi: „Das war kein Held und Stück Octavio“.

## Listek.

### Kantorčica.

Roman s pogorskega zakotja.

(Češko spisala Karolina Světlá; poslovenil Franjo Tomšič.)  
(Dalje.)

Doktor se obrne trmoglavo k zidu in se zagrne v pernice, da bi ga ne bilo videti v obraz, ki je zopet od jeze rudel. Zdaj je bil zopet na mater jezen, da ne ugane, ka mu nij ničesa in nikogar tú tako potreba do zadovoljnosti, ko baš kantorčice. Se ve da po njo pošiljati, dedčka prositi, uklanjati se mu, tega tudi nij hotel; kaj to nij mogla sama drugače naravnati? Čemu je bila ženska, s posebnimi darovi za take reči obdeležena? Tudi na Enefo se je srdil; kar je njej rekel, tega še nij rekel v resnici nobeni deklici; tega, kar je zraven čutil, še nij nikoli čutil, in ona mu je bila za to tako

venec? Kako čemo soditi ravnanje, ki je tako malostno, da idejo iz vida izpušča, izdaje, samo da onega brata, ki ga neumno črti, vidi premaganega? To je zopet le politika sovraštva, malostnega maščevanja, kakor smo jo v Brežicah videli. Kam pride naš narod, če s tem ne boste nehali! — Številke prejšnjih let kazati, potem, ko se je dva dni pred volitvami v „Slovenca“ v „poslanem“ prav za prav odsvetovalo voliti „Mladoslavca“; potem, ko se nobeden duhoven udeležil nij in so še druge odgovarjali; potem, ko nobeden njihovih listov nij nič za volitev pisal, temuč so namestu tega v prav tem času jako neotesano psovalno brošuro proti večini slovenskih državnih poslancev izdali; potem, ko so šest let pridigovali v Ljubljani nevolitev; potem, ko se je (uže veste kje) 300.000 gold. slovanskega denarja, in to mnogo denarja narodnih ljubljancev zapravilo, kateri so zdaj apatični in se namesti na Costo, na slovensko stvar sploh srdé: — po vsem tem nekdanje številke kazati je toliko, kakor vedoma resnico kvitati!

Razžaljenje osebe je ono sredstvo, s katerim skuša v polemiki tist opravdati svojo krivdo, ki nema prav — rekel je na nekem mestu Schoppenhauer, in istino tega izreka kaže tudi g. Klunov članek v farovškem listu. Da bi namreč opral čuteni greh svojih sostanovnikov in drugih, ki nijso volit šli in s tem nemškutarjem do tako horrendne večine pomogli, razžaljuje osebo dr. Mošeta s tem, da ga sumniči, ka nij zanesljivo naroden in kaže na izkustvo s svojim imenskim bratom dr. Klunom, ki je bil narodno zastavo izdal. Ne glede na to, da je imperinentno surovo, nevoljenega kandidata post festum brez uzroka dolžiti najgrše nakane, namreč politične nepoštenosti in zmož-

malo hvaležna, da nij dedčeku prav nič hotela kljubovati zavoljo njega? Tako je tedaj to njeno srce? Brez poguma je bila njena ljubezen, ako ga res ljubi.

Otik si je prizadejal, da bi zopet zaspal, kar se je končno po dveh prečutih nočeh srečno zgodilo. Hotel je spati ves dan, in prihodnji dan in še prihodnji, tako dolgo je hotel spati in o sebi nič ne vedeti, dokler se dedčeku te muhe z glave ne izgube.

Mrakotova je slišala sinovo vzdihovanje; videla je kako se nemirno obrača po postelji — in se po strani zasmijala. —

„Ti ne pojdeš niti za trenotek k Mrakotovim,“ sprejel je bil dedček vnučko, ko je prišla takrat domov; „tá pražki doktor te ne kliče za nič drugega k sebi, nego za posmeh. Takov človek, s svetom prekanjen, bode uže verjel na zarekovanje ter uroke! Kaj pak! Nič mu nij! Prav nič, ti pravim;

nosti da svojo besedo prelomi, — moramo reči, da, ako klerikalno-slovenski možje nijso spoznali vse skozi možatega značaja dr. M., poznali smo ga mi vsi, ki smo ga priporočali, in mi moremo reči, da izmej onih, katere smo mi priporočali, nij bilo še nobenega Kluna, katerega je le vaš dr. Costa priporočal in za kandidata bil vsilil.

Denes samo toliko, ker s tacimi protivniki besedovati in rogorbiti se, smo res več nego siti, ter jih hočemo zopet pustiti, naj jezuitijo naprej kakor jim drago.

## Politični razgled.

### Notranje dežele.

V Ljubljani 11. septembra.

Kaj bode vseh cesarjevega sprejema na Češkem, in ali bode v obče kak vspeh, nihče povedati ne zna. Razmatravajo se odgovori, katere je cesar dajal raznim deputacijam, a mi zastoj iščemo kje kacega političnega zrna. Tudi Čehi si menda ne obetajo uže preveč, kajti „Politik“ od srede uže nekako odvijajo. — Cesar je za češko narodno gledališče precejšno svoto daroval. — Iz Brandiša, kjer je cesar pri velicah vojaških vajah zdaj, se javlja, da je tam tudi več inostranih višjih vojnikov. Cesar je baje zadovoljen z manevri.

Na italijanskem *Tirolskem* so narodni liberalci, ki se nečejo udeleževati nemško-tirolskega zbora, izgubili pri volitvah v deželni zbor dva poslanska sedeža na klerikalce.

*Bukovinski* federalistični poslanci velicega posestva pod vodstvom bivšega ministra Petrinó nečejo v zdanjih razmerah vstopiti v deželni zbor in so bili tedaj njih mandati proglašeni kot izgubljeni. Pri novi volitvi pak so bili zopet voljeni ti federalisti.

*Hrvatski* sabor je enoglasno sprejel zakonsko osnovo o tiskovni svobodi kot predmet šp. cijalne debate, in jo potem po odbo-rovem nasvetu tudi sprejel. Pristavek Brličev

iz dolzega časa neče drugega nego se tebi posmehovati. Mati, ta dobra neskušena žena, ona se ve da nič ne opazi in mu misli dobro storiti, ko pó-te pošlje. Ko bi res bolehal, gotovo bi si poslal v mesto po zdravnika, ali vsaj v apoteko po zdravila, a nikdar pó-te. Taki ljudje, kakor on, verjamejo le sebi enakim a nikoli našincu, katerega imajo za prostaka. Pri njem nijsi več nego neumna kmetska deklina. Kaj pa vendar s tobój govori? Saj si tam vselej tako dolgo, da hi ne le enemu, nego petdesetim ljudem lahko uroke zagovarjala?“

Enefa je pravila, da rad poslušajo pripovedi o tem, kar se je tukaj zgodilo, ter mu živo pripovedovala, kako jako je doktorja zanimivalo, kar mu je denes o rodovini povedala.

„Temu je pač mar zvedeti, kakšno osodo smo imeli in imamo,“ reče dedček jezno. „Le pamet je iz tebe spraviti hotel in ko

naj se kavicija od 4000 na 2000 gld. zniža, nij bil sprejet. — S to postavo ima Hrvatska tako tiskovno svobodo, kakor malo katera dežela, in nij mogoče več tacih časov, kakor so bili pod Rauchom, ko nij bilo na Hrvatskem nobenega neodvisnega časopisa.

### Vnanje države.

Ruski poslanec na turškem dvoru, general Ignatiev je še 17. sept. v Odeso in pojde v Livadijo ruskega carja sprejet.

Kako se je španjska vlada priznala — pripoveduje stara „Presse“ iz Madrida sledeče: Ko so se poverjeniška pisma za poslanike pisala, bili so ministri v zadregi, ali bi jih v imenu „republike“ naredili. Nemški poslanik je rekel, da bi Nemčija ne pustila poverjenja na republiko, — na to so bili poslaniki poverjeni „v imenu španjskega naroda“ in podpisani od Serana kot „načelnika izvršilne oblasti.“ Torej je republika zdaj enaka na Španjskem in Francoskem, tu in tam jo imajo, če prav nedovršeno, a bojé se jo z imenom klicati.

Iz Bruselja se javlja, da je ljudstvo tam neko veliko iz 12.000 oseb obstoječo procesijo, ko je iz cerkve prišla s krikom in s petjem domorodne francoske pesmi marseillaise sprejelo. Romarji pak so vpili nazaj. Vendar se mir sicer nij kalil.

### Dopisi.

**Iz Ljubljane 10. sept. [Izv. dop.]** (Staroslovenščina na ljubljanski gimnaziji.) Znano je, kake važnosti je stara slovenščina za razvoj,oliko in obogatitje novoslovenščine. To spoznavši so se prijatelji našega sedanjega jezika na vso moč trudili, da se je vpeljala kjer se je dalo, tudi staroslovenščina v srednje šole. Posrečilo se jim je to v Ljubljani, kjer podučuje gosp. prof. Marn staroslovenščino 1 uro na teden. —

Res da ne moremo pričakovati, da bi pri tako pičlo odmerjenih urah (slov. ima 2, a nemščina 3 ure na teden) bil vspeh velik; zadovoljni bi smeli biti tudi s majhenim; toda na ljubljanski gimnaziji se glede staroslovenščine sme reči, da le škoduje novoslovenščini, ker jej brez koristi jemlje polovico odločenega časa.

Jako žalostno je videti, kako mlačni so ljubljanski dijaki v tej reči, in nij se treba čuditi, če dijaki konec leta pri zrelosti skušnjine znajo brati staroslovenskega. Uzrok tej žalostni resnici je res nekoliko pri dijakih, a še večji pri učitelji. Slišal sem na lastna ušesa, kako bi se nekateri radi učili, a

manjka jim pravega vnetega vodnika. Noben den ne odrekuje prof. Marnu dobrega znanja staroslovenščine, toda on nema sposobnosti, užgati pri dijakih ljubezen do tega uka.

Nič dobrega ne pričakovaje (ker jim je znano od prednikov) gredo dijaki prvo uro poslušat staroslovenščine; vendar ako je kdo vidi, mora reči, da so pazljivi, da jim ne manjka dobre volje. — „Prima lectio brevis“ si misli g. profesor; vzame si torej za predmet samo staroslovenski alfabet.

Ako si bil kje, kjer se je učila kaka nova pisava, videl ši učitelja, kako skrbno je delal črke, da so bile pravilne, vsakemu razumne, a tu nij tako; ljubljanski dijaki bi se bili morali učiti kurentne, staroslovenske pisave vsaj uže 2 leti, da bi mogli iz g. profesorjevih čečkarij na tabli spoznati le eno črko, in ko bi postavil Cirila (ali kdor jo je znašel) pred pisavo profesorjevo, bi gotovo z glavo zmajal in dobil „dvojko“ v branji napisanih rečij. To sicer samo na sebi ne bi imelo tolike važnosti, ker se kurentna pisava pri našem g. profesorju nikoli več ne potrebuje, pač pa zmeša dijake, ki se spogledujejo in povprašujejo, kaj ta ali ta kljuka pomeni. — To je prvo uro. Dobiček je ničev, a izguba velika, ker rávno ta ura, kakor pravijo sami dijaki vzame jim skoro vse veselje.

Drugič gredo uže bolj mlačni k staroslovenski uri; ne da bi se jim nekoliko ponavljalo, ali da bi se spraševalo branje tiskanih izgledov, začne se takoj razlagati slovnica, tako, da se pride v kakih 2 mesecih, torej 10 urah, do zadnje strani, in dijaki še ne znajo brati.

„Tako bi bila slovnica končana“, pravi g. profesor zadajo uro, „spoznali ste, kako bogata v obliki in besedi, kako mehka in razvita je staroslovenščina; da ponosno se smemo ozirati na njo; v njej dobite vedno vir in studenec pravilnosti, zatecite se k njemu in gotovo podaste slovenskemu svetu čisto in neskaljeno besedo. Prihodnjič začnemo z berilom.“

Postojmo nekoliko, g. profesor! Poglejmo glave najboljših dijakov, ali najdemo kje kako zrnice ki bi moglo kaliti in roditi? Kako pusto je notri! Vjel se je le kak „Rab, monž“, pa o aoristih, imperfektih, sploh kar je dalje od samostavnika nij duha ne sluha. In dijak naj se senkaj „zateka“, naj bogati in lika s tem slovenščino!

Res je v tem tudi dosti krivde od dijakov; toda ne more se jim zameriti, ker rávno v 8. razredu nemajo toliko časa, da bi se prostovoljno učili, kar se v šoli ne zahteva. — Sedaj pridejo k berilu, kjer je nekoliko vzgledov iz staroslovenskega. Kar zadeva branje, nij treba dijakom nič skrbeti, ker imajo pod cirilico pisano tudi — latinico; drugače je pri gramatikaličnih vprašanjih. Tu bi se dalo vsaj nekoliko popraviti, kar se je popred zamudilo, toda gosp. prof. ne zabranjuje dijakom, akoravno vidi, ko pišejo po bukvah vse opazke, katere potem, če so vprašani, lahko bero. Torej le forma!

Nikakor ne vpravičujem dijakov in le žalostno je, da je tako prišlo v občno navado, á tudi g. prof. nij prost onega tujega greha, ki pravi „k drugih grehom molčati.“

Ali bi se ne dalo popraviti, da bi ne imeli dijaki rávno pri staroslovenščini strahu, ko vidijo po hodišči se sprehajati šolskega nadzornika, in da komaj čakajo, da mine ura? Proč z vašo suhoparnostjo, ali pa glejte, da boste znali veselje do slovenščine obuditi, kakor drugi učeniki. Sicer neizmerno narodni stvari škodujete, ker mlačneže izrejate. Abiturijent.

### Domače stvari.

— (Slovensko učiteljsko društvo) je imelo v četrtek v Ljubljani občni zbor, katerega se je udeležilo 48 slovenskih učiteljev. Poročilo prihodnjič.

— (Na ljubljansko realko) je imenovan nekov Kreminger za profesorja. Dozdaj je bil v Rakovcu v vojni granici (pri Karlovcu).

— (V Novomestu) pride za gimnazijskega direktorja nekov Fischer, gotovo trd Nemeč, noter iz Brody-a! Ali nas ima Slovence Stremayrovo ministerstvo rado!

— (V Mariboru) je imelo društvo, ki dela zoper umetno narejena vina, zbor, v katerem je predsedoval dr. Radej in se razdelila tadi slovenska knjižica „o kletarstvu.“

— (Nov učni pomoček) za slovenske šole bodo „pregibljive črke“, katere je sestavil g. Ivan Miklošič, učitelj na c. kr. vadnici v Mariboru. Za denes opozorujemo samo g. šolske voditelje na to novo učilo.

pride v Prago, bode pravil o tebi in o tvojih pravljicah in nas in našo vero skrunil. Slišal sem o ljudeh, ki hodijo po vaseh in zbirajo nalašč take reči ter jih dajejo v tisk, da bi se imeli meščani komu smijati, ko jim manjka lastnih osoljenih. On tako ali tako uže sklada pesni v knjige; morda zloži v kratkem tudi eno o nas, imeli bomo potem sramoto po celem svetu. Svoje k svojemu, ne verjemi drugim nego svojim, inače prideš kmalu v „jezike.“

Ako nij hotela Enefa dedčeka razjeziti, morala je vsaj za zdaj lepo doma ostati in o doktorji niti začivkati. Starčka še nij videla nikoli tako razkačenega, nikoli nij z njo tako počel, kakor zdaj. Tako rada bi bila doktorju pravila, zakaj mu vendar ne more besede držati in priti k njemu pogledat; a nij storila tega, čeravno je imela z Jenikom zanesljivega posla pri roci, kateri bi je gotovo ne bil pri dedčeku zatožil. Ali

zdelo se jej je, da bi starca v Otikovih očeh pomanjšala, ko bi se na njegove muhe opirala, in tudi bratu bi dajala slab vzgled. Res da jej nij bilo treba nobenega posrednika, lahko si je naredila izgovor, da gre po to ali ono v vas in pri tej priložnosti bi se pri Mrakotovih ustavila, in se sama izgovorila. Ali protivilo se jej je, kaj za hrptom delati in proti volji onega, katerega je čestila in ljubila kakor starše, da si bi ne bil o tem nikoli nič zvedel. Tolažila se je s tem, da jej nij nobenih naznanil treba; da doktor uže tako dobro ve, kako jej je žal, da ga zdaj ne vidi in ga še dolgo videla ne bode ter kako nerada doma ostaje in kako se jej toži po njem. Tako žalovanje je poznala le po smrti staršev, zdelo se jej je, da jej manjka pol duše in da je druga polovica pri njem. Bolovala je na skrivni tugi in nič jej nij pomagalo, tudi ko bi si bila celi zeleni venec na glavo položila — ne bila bi

okrevala. Žalostno je sedela pri delu, po strani pogledovaje, kje leži Mrakotovo posestvo in nikoli nij še toliko parala, kakor zdaj.

Doktorju se je pa še mnogo, mnogo gorše godilo. Enefa je bila navajena premagovati se, trpeti, drugim se pokoriti, njihova mnenja pazljivo poslušati in njihovo voljo spoštovati, — a on nikakor. V strijčevi hiši mu je vse le na oči gledalo; mati je, če rávno se je z njim vselej prepirala, kadar ga je obiskala, vendar živela le v njem in zanj, kar je jako dobro vedel, in največji del njihovih prijateljev je bilo od njegove mošnje odvisnih, ter so mu navadno vse nemudoma izpolnili, ako je kakošno željo razodel. Prvič je torej v svojem življenji izpoznaval upor in to rávno v reči, ki je bila zanj bolj pomenljiva in važna nego druge. Enefa nij mogel razumeti; mislil je, da jo pozna, da jo je skozi in skozi pregledal —

— (G. Janko Žirovnik), dozdaj tajnik „učiteljskega društva za slov. Štajer“ je dobil službo v Starem trgu pri Ložu na Kranjskem. Imenovani je eden najinteligentnejših narodnih slovenskih učiteljev.

— (V Ljutomerskem okrajnem glavarstvu) se ima 8 novih šol ustanoviti in sicer 5 v gornjegradskem in 3 v Ljutomerskem šolskem okraju.

— (V Fravhajmu) pri Mariboru se je 1. avg. t. l. odprla 3razredna šola. Tudi 2razredni šoli v Slivnici in Selnici bosti na 3razrede razširjeni.

— (Učiteljsko društvo mariborske okolice) je poslalo g. Müllnerja in g. Roškerja, nadučitelja v Lembahu, kot svoja zastopnika na 2. hrv. učiteljsko skupščino v Petrinjo. Tudi „Učiteljsko društvo za slov. Štajer“ bi bilo rado iz mej Ljutomerskih odbornikov poslalo kojega na ta znameniti zbor, toda temu so bile opovire v Ljutomeru toliko zaradi stroškov, kolikor zaradi odpusta. naprošen je pa bil g. Poljanec, učitelj v Brežicah, da zastopa v Petrinji tudi društvo štajersko-slovenskih učiteljev, kar je tudi storil, ter v imenu „učit. društva za sloven. Štajer“ hrvatski zbor pozdravil.

— (Društvo „Slovanska beseda“ na Dunaji) razpošilja sledeče vabilo k pristopu: Društvo „slovanska beseda“ so neprijazne časovne okoliščine silile, da se je morala zmanjšimi prostori zadovoljevali. Nasledek tega je bil, da se je društvo v svojem razvoju zaviralo in da je število družbenikov če dalje manjše postajalo. Vsled tega je sklenil občni zbor društva najeti večje stanovanje v hiši, kjer bi bila dobra restavracija, da se tudi v tem oziru opravičenim željam družbenikov ustreže. Društvenemu odboru se je posrečilo najti v Doblhofgasse št. 9. tako stanovanje, da bo društvenim potrebam kakor se odbor nadja popolnoma ustrezalo, ker bo mogoče tam tudi večje zabave napravljati. Odbor naznanjeva Vam to, dovoljuje si ob enem Vas uljudno k pristopu v društvo — čegar važnost za Dunajske Slovane dokazovati bi nepotrebno bilo — pozvati, ter Vas prosi, da blagovolite tudi v okrogu svojih znancev v tem smislu upljivati, Le na ta način bo društvu mogoče večjim zahtevam zadovoljiti, krepko se razvijati in svojim udom vedno več prijetnostij napravljati. — V ta namen izvolite se po-

a naenkrat mu je bila uganka ter spoznaval je, da njene notranjosti vendar še nij popolnem preštudiral, da se več v njej skriva, nego je do zdaj mislil. Bil jej je drag, to je čutil in ona tega nij tajila, da, kazala je to na ravnost s pogledi, z obnašanjem, z besedami; a ipak ga je žrtvovala meni nič tebi nič dedčeku takoj, ko je to od nje terjal! Zdaj stoprv mu je prišel njen poslednji izrek na misel, in moral se ga je bog ve kolikrat no dan domisliti, da „ako ne bode hotela, tudi ne bode morala.“ Oh, nij se bahala, ko je izgovorila te moške besede; zdaj je videl in da se nij bahala, in to je ravno doktorja neizrekljivo mrzilo. Sklenil je, da jej tudi on pokaže, da ako neče tudi nij da bi moral, ter da pusti te muhe po dedčkovi glavi rojiti, ne da bi najmenj poskušal od tam izpoditi jih ali si starca s kacicim prijateljskim činom nakloniti.

Mraketova je bila res obžalovanja vredna. S sinom je imela goli križ; nij bilo z njim

služite priložnega lista. — Čas preselitve v nove društvene prostore se Vam bo pozneje naznanil. Odbor „Slovanske besede“.

— (Iz Poljan) nad Loko se nam poroča da je bil kot preiskovalni komisar c. kr. svetovalec deželne sodnije g. Ravnikar na komisiji tam zavoljo razširjevanja ponarejenih bankovcev po vojaku Josipu Ušeničniku in kmetu Hoklju, katera dva so v Ljubljani zaprli (glej včerajšnji naš list Ur.) Komisija je našla, da sta ona dva uže več tacih, na Italijanskem narejenih bankovcev tod razdala. Bankovci so prilično dobro tiskani, samo bolj blede so nego pravi.

— (Železnica Knittelfeld-Zaprešič.) V labodsko dolino na Koroškem, skozi katero je nameravana železnična črta Knittelfeld Zaprešič, prišli so uže koncem preteklega meseca inženirji, poslani od trgovinskega ministerstva, da pregledujejo črto. Vprašanje pa je, ali se od spodnjega Dražberga železnica pelje skozi škalsko in savinsko dolino do Celja, ali pod Pohorjem preko Konjic do Rogatca.

— (O letini), kakor je kazala začetkom tega meseca, poroča kmetijsko ministerstvo: Na Štajerskem je pšenična mlačva prav izdatna, tudi ječmen dosti lepega zrnja vrže. Na nekem posestvu srednjega Štajerskega se je od enega orala po 22 vaganev pšenice in po 32 vaganev ječmena našelo. Koroško ima srednjo letino, kar se tiče pšenice, rži in ječmena, samo ovsu več kakor navadno. Koruza je povsod lepa, vendar bi trebalo da dozori lepih suhih solučnih dni, ne pa v dežji, katerega je meseca avgusta preobilno se vlilo. Od prosa smemo prav dobro žetev pričakati, ajda lepo cvete. Krompir ima dosti in debelih krompirijev, kateri pa močno gnijo. Otave je na mnogih krajih več nego je bilo sena. Lan je povsod slab, hmel na gornjem Avstij-skem prav slab. Vино potrebuje toplega, suhega vrmena, da ne bode prekisel.

### Razne vesti.

\* (O avstrijski ekspediciji na severni pol), ki je tako visoko na sever prodrla, da je našla kraje, na katere še nobena človeška noga nij stopila, poroča telegram „N. fr. Pr.“, da so bili pogumni potniki in znanostni pionirji, dve leti s svojo barko v ledenem morji zamrznjeni in se nijso mogli iz leda ni izžagati niti izstreljati. Prišli so od barke s senmi čez led do 82° severne

niti govoriti niti ravnati. Nij vedel, kaj bi počel z dnevom; kar nij več Enefe čakal, nij imel nikjer pokoja, nič ga nij veselilo, nič ne zanimalo. Odgovora je dajal le na pol besede, pri obedu nij nikoli nobene jedi hvalil kakor prve dni, ter celo malomarno in nehvaležno je snel sladkarije zanj z največjim delom pripravljene — pa čudno: mater tu nikakor nij prevzelo, kakor bi se moglo misliti, nego zadovoljno se je zraven po strani smijala.

Za doktorja je bilo to kos grenkega dela; neprenehoma ia molče boriti se s svojo neugodnostjo, zmirom upati in vedno varan biti. Kolikrat je poskočil na dan z zofe, katera mu je bila od te dobe, kar mu je Enefa na njej uroke zarekovala, priljubljeno mesto, ter bežal k vratom na stečaj jih odpiraje. Zdelo se mu je namreč, da je slišal na mostovži kantorčičine lehke, urne korake.

(Dalje prih.)

širine. Novonajdena dežela ima prav malo živalskega in rastlinskega življenja, kamen je večidel dolomit, lesa malo; meje niti z gor nijso videli. — Dve zimi so ti pomorščeki, katerim načelnika sta Payer in Weypreht, preživeli v sedemmesečni noči, kakoršna je na severu. Ker jim je bi mašinist na ladiji, Krisch, umrl na jetiki, in je led ladijo vzdignil in nagail, morali so jo popustiti in so hodilis senmi in s čolni šest in devet deset dnij daleč nazaj do ruske Novaje Zemlje, kjer jih je ruski pomoršček Feodor Boronin rešil in srčno sprejel. Zdaj se vračajo domov na Dunaj, kjer jih bodo slovesno sprejeli. Tudi po poti črez Norvegijo so jih povsod s sijajem pozdravili.

\* (Iz Lvova) se „N. F. Pr.“ brzojavlja da si je bivši minister Potocki na lovu levo oko močno poškodoval.

\* (O sem ljudij je zgorelo) kakor „Pokrok“ piše, v vasi Sirakov na Češkem, namreč župan s svojo družino, ki se pri pogorišču nijso mogli rešiti.

\* (O velikem požaru) v mali rezidenci Meiningen, (8250 prebivalcev), kjer je 5. t. m. kakor smo uže povedali, okolo 300 hiš pogorelo, poroča se dalje: Ogenj se je začel pri nekem peku popoldne; do 6. ure zutraj je bilo 300 hiš v pepelu. Bil je hud veter. Zgorela je gimnazija, rotovž, tiskarnica tamošnjega „Tagblatta“, mestne cerkve streha. Škode je za tri milijone.

### Zahvala.

Dramatičnega društva odbor, sklenivši nabiro za pokritje društvenega deficita, izreka s tem svojo najsrčnejšo hvalo vsem čestitim p. n. domoljubom, kateri so pripomogli, da se je ta nabira tako častno izvršila. Potrjevalne listke o sprejetih novcih bodo sprejeli vsi čestiti p. n. darovalci še posebej.

V Ljubljani 11. septembra 1874.

Odbor „Dram. društva“.

### Vabilo

k prvemu občnemu zboru „Učiteljskega društva za slov. Štajer“, s katerim bode združeno prvo zborovanje vseh slovensko-štajerskih učiteljev, se sledečim dnevnim redom:

1. Pitanja deželne učiteljske skupščine v Gradci.
2. Imenovanje narodnih učiteljev.
3. Zadeve „Učiteljskega društva za slov. Štajer“.

Duh časa in ljubezen do šolskega napredka in domovine nam veli, da moramo delati „viribus unitis“ ter povzdigniti šolstvo na višjo stopinjo. Radi tega se pa letos tudi marljivo zbirajo učitelji in šolski prijatelji ter se posvetujejo, kaj storiti za šolski napredek in se bodo torej zbrali 21. in 22. t. m. v Mariboru v Wiesthallerjevi dvorani (Hotel zur Stadt Wien) in to vsak dan ob 9. uri popoldne ter se posvetovali o zgoraj omenjenih točkah. S tem zborom bode združena tudi učiteljska beseda (katere program prinese „Slov. učitelj“ 18. t. m.), potem tudi izleti v okolico, kamor si bodemo šli ogledovat šole.

Vabimo torej k temu zboru vse gg. ude našega društva, vse gg. učitelje in učiteljice narodnih in srednjih šol po vsem Slovenskem. Počaste naj nas se svojo pričnočnostjo tudi naši slovanski bratje in naši nemški kolegi in spleh vč. podporniki našega društva, prijatelji in prijateljice našega šolstva.

Pristopnica se dobivajo za neude po 30 kr. pri odboru v Ljutomeru in za ude po 20 kr. Vodstvo južne železnice je znižalo vožnjo za 1/3 od 19. do 24. sept. inclusive tour in retour.

Začasni odbor

„Učiteljskega društva za slovenski Štajer“.

V Ljutomeru, 10. septembra 1874.

Predsednik: Tajnik:  
Ivan Lapajne. Janko Žirovnik.

### Tržna poročila.

— Iz Dunaja 7. septembra. V preteklem tednu je bila žitna kupčija jako slaba. Žitne cene so uže tako nizke, da se ne morejo več znižati in vendar žita ne more prodati, kdor od sedanjih cen neče pustiti. Pšenica je za 15 do 20 kr. pala v ceni, ker mlinarji nečejo kupovati, pšenica pa se dosti na sejme privaža. Ogerska pšenica je bila po gl. 5.50 do 6 gl. bolni cent. Trdi rež se je močno ponujala, a po gl. 4.40 do gl. 4.80 težko kupecev našla. Ječmen, ki je v poslednjem času vedno v ceni nazaj šel, prišel je enkrat do stalne cene. Lepo blago za pivovarstvo se je lahko prodalo, srednje blago pa ne najde kupecev. Moravski ječmen se je plačal po gl. 4.30, ogerski po gl. 3.50, slovaški po gl. 3.80, do gl. 3.90. Koruze je uže malo v zalogah, za to se drži cena in so kupeci privolili gl. 4.80 do gl. 5.20 za colni cent. Oves je za 15 kr. padel na gl. 4.80 cent. Z moko je malo kupčije, da si jo gališki in ogerski mlinci po nizki ceni ponujajo. Ajda se je na Štajerskem prodajala po gl. 4.30 kr. Svinjska mast se zmirom še podražuje, ter je po gl. 49 do gl. 49.50. Špeha manjkuje in se lep špeh po gl. 47 do gl. 48 rad plačuje. Tudi maslo je vsled tega v ceni poskočilo, promet je prav živahen, lepo blago se plača po gl. 52. Seno je po gl. 1.40 do gl. 2.20, slama po gl. 1.70 do gl. 1.80 cent.

Pri svojem odhodu v južno Rusko, Odeso in Krč, vsem prijateljem in znancem srčno: na zdravje!!!

**Hinko Žarek,**  
trgovinski potovalec.

### Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni  
**Revalesscière du Barry**

v Londonu.

Odstranjenje vseh bolezni brez leka in stroškov z izvrstno zdravilno hrano Revalesscière du Barry iz Londona, katera pri odraslih in otrokih svoje stroške 50krat v drugih sredstvih prihrani.

Izpisek iz 75.000 ozdravljenj bolezni v želodci, v živcih, v drobu, v prsni, na pljučah, v grlu, v dušnjaku, na žlezah, na ledvicah in v mehurju — od kojih se na zahtevanje posnetki zastoj in franco dopošljejo:

Spričevalo št. 64.210.

V Napolji, 17. aprila 1862.

Moj gospod! Vsled bolezni na jetrah sem bival sedem let v strašnem stanu sušenja in vsakovrstnega trpljenja. Nijsem bil v stanu ne čitati niti pi-

sati; moji živci so se tresli po celem životu, slaba prebavljivost, vedna nespečnost in imel sem zmirom razburjene živce, da nijsem nikjer našel miru, pri tem sem bil tudi silno otožen. Mnogo zdravnikov je svojo umetnost poskušalo, a ne da bi moje trpljenje olajšali. V popolni obupnosti sem Vašo Revalesscière poskusil in zdaj, odkar sem jo tri mesece užival, se zahvaljujem ljubemu Bogu. Revalesscière zasluži največo hvalo, ona me je popolnem zopet ozdravila, tako, da morem svoje družbinsko stališče zopet zavzeti. Z iskreno hvaležnostjo in popolnim spoštovanjem

Marquise de Bréhan.

Spričevalo št. 65.810.  
Neufchateau (Vogesen),  
23. dec. 1862.

Moja hči, 17 let stara, je trpela vsled pomankanja svojih pravil na strašni razburjenosti živcev, imenovani sv. Vidov ples, in vsi zdravniki so dvmili na mogočesti kakšne pomoči. Od tega časa sem ji po nasvetu prijatelja, Revalesscière dajal, in ta izvrstna hrana je na začudenje vseh, kateri trpečo poznajo, popolnem ozdravila. To ozdravljenje je tu veliko pozornost vzbudilo in mnogo zdravnikov, ki

so to bolezen za neozdravljivo proglasili, se zdaj čudijo, mojo hčer močno, čvrsto in popolnem zdravo videti.

Martin, Officiere  
Comptable en retraite.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravilo.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah 4 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih.

**Špecerija v Ptujih**

**A. Jurca v Ptujih**

**Deželni produkti**

**Pilijala v Celju**

**Zavarovanje**

**frišno špecerijsko, materijalno in kolonijalno blago,**

**Vino**

delovaj v Kmetijski hiši, zlagaj v lastni hiši, na glavnem trgu števil. 70 in njegova (282-3)

priporočuje za nakupovanje iz svojih skladov

solje in v finisu zribane barve, soparne in domače moko, najboljše sorte pravih štajerskih naravnih vin iz raznih let, prava žganja in najfinišše likerje itd. itd. venstajnu, silve, pridelke, krompir, travna semena in druge deželne pri lišah, hane za kopanje, nezgorljive opetke (cigare), lapor, kremenski pesek, hroščice in ehamoto v vsaki kvantiteti. Provrzame zavarovanja proti ognju in za življenje.

Naročila iz dežele se najhitreje in najtočneje izvrše.

### Tuji.

11. septembra:

**Evropa:** Macskasi iz Teresiopola. — Rak c. k. nadlež. iz Grada. — Martin Oster iz Dunaja. — Žigon iz Planine. — Kregar, Zupanec iz Zagreba. — Šašel iz Laškega.

**Pri Slonu:** Peterca iz Bučice. — Stampa iz Rima. — Pompilio, Turk, Lavrin, Kandernal iz Trsta. — Nicolini, Zajec iz Zagreba. — Cafon, Zajec, Zupan iz Gorice. — Salomon iz Kamnika. — Hubenik, Roter iz Dunaja. — dr. Stundfest iz Grada.

**Pri Maličci:** Šneider iz Frankfurta. — Steinlechner iz Freiensteina. — Mordax iz Trsta. — Gramatika iz Pešte. — Prešer iz Laškega trga. — Murgel iz Dunaja. — Braune iz Kočevja.

**Pri Bav. dvoru:** Androima iz Dola. — Nekerman iz Celja. — Benedikt iz Novoga mesta.

**Pri Virantu:** Čop iz Gorenjskega. — Stanonik iz Starega trga.

### Dunajska borza 11. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	71	gd.	70	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	"	70	"
1860 drž. posojilo	110	"	10	"
Akcije narodne banke	979	"	—	"
Kreditne akcije	245	"	75	"
London	109	"	85	"
Napol.	8	"	81	"
C. k. cekini	—	"	—	"
Srebro	104	"	10	"

### Naznanilo.

Podpisani naznanja častitemu občinstvu, da se je te dni vrnil iz Dunaja, kjer je za zimo nakupil veliko lepega blaga, posebno velikih robcev (rut), ogrinjalk, sukna vsake sorte, svilnatih robcev, kotonine, sploh vsega, kar spada mej

**kramarsko blago;** zagotavlja najnižje letošnje cene.

**Anton Jentl,**

trgovec v špitalskih ulicah, št. 273  
(254-3) v Ljubljani.

### Zahvala in priporočba

za gospoda Franca Kasperiča, zvoniškega zdeharja (špenglerja) v Mariboru.

Naš tukajšnji zvonik bil je leta 1868 od nekega drugega mojstra pokrit s ploščami iz cinka. Vendar kmalu po dokončanem delu kazale so se napake. Letos spomladi pa je bilo poprave potreba na vsak način. Blizu 60 ° cinkove strehe se je moralo potrgati in poneviti.

Težavnega dela se je lotil gospod Franc Kasperič iz Maribora s svojima vrlima pomagačema: J. Brušom in Gust. Sattlerjem.

Delo je opravil z veliko marljivostjo in spretnostjo. Posebne hvale vredno je to, da je vse priprave soboj imel, kakor dodana podoba kaže.

Podpisani odborniki cerkvenega konkurenčnega odbora tedaj imenovanemu gospodu izrekajo dostojno zahvalo v imenu cele fare ter ga vsem kot spretnega zupanja vrednega mojstra in izvrstnega strokovnjaka priporočajo.

V Hengsbergu 28. julija 1874.

Franz Draksler,	Miha Strobl,	Franz Wolf,
župnik,	cerkv. ključar,	cerkv. ključar.
Franz Cerer,	Matija Holeman,	K. Steingrubler,
predsednik,	odbornik,	odbornik.



(245-3)